

מו"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף הירקות

נובמבר 2017

המלצות גידול פלפל אביבי בערבה

עדי סויסה, דוד סילברמן, עודד פרידמן - שה"מ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
יורם צביאלי, שבתאי כהן, רבקה אופנבך - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית תמר

הקדמה

פלפל אביבי הוא גידול נישה הנשתל בשיא החורף בטמפי נמוכות, יום קצר ומועט קרינה, וגדל עם עליית הטמפרטורה לקטיפ באביב (מאי-יוני). להבדיל מהשתילה הסתוית, הפרי מיועד לשוק מקומי לחלון בין סוף עונת הפרי הסתווי בערבה ולפני הפרי הקיצי מיתר חלקי הארץ. לכן, רצויים זנים בעלי פרי גדול ובכיר המרכזים יכול לתקופה קצרה. בשנים אחרונות נבדקו זנים בתחנת יאיר ובבקעת הירדן אך אין עדיין מספיק ידע רב שנתי להמליץ על זנים. לפני בחירת זן, מומלץ לעניין בתוצאות המתפרסמות באתרי המו"פ.

בית גידול

מומלץ לגדל במבנים תחת פלסטיק (מנהרות עבירות או בתי צמיחה) על מנת להבטיח טמפרטורה נוחה בתחילת הגידול לקליטה טובה של הצמחים ולהתפתחות מהירה של הצימוח והחנטה.

מועד שתילה

מומלץ לשתול בין סוף דצמבר לאמצע ינואר. שתילה במועד מאוחר יותר תאחר את תחילת הקטיפ ועלולה לפגוע באיכות הפרי עקב הטמפרטורה הגבוהה בחודשים מאי יוני.

הכנת קרקע, חיטוי וחיפוי קרקע

השתילה תהיה בדרך כלל מחזור גידול שני אחרי הסתיו. למועד החורפי לא ניתן לבצע חיטוי קרקע צמוד לשתילה אלא בקיץ לפני הגידול הסתווי (מלון, קישוא).
חיפוי קרקע לגידול ביריעה שקופה יעלה את טמפרטורת הקרקע ויתרום לצימוח מהיר יותר. ניתן להסיר את החיפוי באפריל למניעת נזקי חום. יש להתייעץ עם המדריכים על הטיפול המתאים ביותר לחלקות עם נגיעות של נמטודות.

מרווחי שתילה

מומלץ לשתול בצמד שורות לערוגה ברוחב 1.60 מטר ומרחק 40 ס"מ בין השתילים בשורה.

הסרת חנטים ועיצוב הצמח

יש להסיר פרחים/חנטים מקומות 0-1, בהתאם לאופי הצמיחה של הזנים השונים. הפרי בקומה 0 גדל תקוע בין הענפים, איכותו פגומה, וקשה לקטוף אותו. הסרת החנטים הראשונים חיונית לשם בניית צמח חזק דיו המסוגל לשאת פרי רב.

אפשרויות לעיצוב הצמח: גיזום הענפים הצדדיים הפונים לפנים הצמח ("כתרי"), הסרת ענף שלישי וגידול הצמח על שני ענפים. הצורך בהסרת החנטים ובעיצוב הצמח תלוי בזן ובתנאים הייחודיים לכל חלקה. בכל מקרה, מומלץ להיוועץ במדריכים באזור או באנשי חברות הזרעים, המכירים את הזנים השונים.

שימוש בדבורים

שימוש בדבורים (דבש, בומבוס) עשוי לתרום לחנטה ולשיפור איכות הפרי.

כיסוי ברשת צל

השתילה תעשה תחת כיסוי פלסטיק וללא רשת צל.
מנהרות עבירות, בהן עלול להיווצר עומס חום, רצוי להלבין את הדפנות (חצאית) בגובה 1 מטר מיד לאחר השתילה. כשבועיים עד חודש לאחר תחילת חנטה יש לכסות ברשת צל ולפתוח פתחי אוורור בגג או להחליף לרשת (חרקים או צל). **בבתי צמיחה גבוהים** ניתן לאחר את הכיסוי לחודש לאחר תחילת חנטה.

המלצות דישון

שטחי גידול הפלפל בערבה מאופיינים במגוון שיטות להכנת הקרקע, מהוספת קומפוסט ועיבודים כל שנה ועד לגידול ללא עיבוד כלל, אם בקרקע או בתעלות גידול שונות. המלצות הדישון הניתנות כאן (טבלה 1), דורשות התאמה לכל שדה בהתאם למצע הגידול ולפוריותו. בפלפל אביבי אנו מבחינים בשתי תקופות מבחינת המלצות הדישון, א. שתילה עד החנטה, ב. מחנטה עד סיום קטיף.

על מנת להקטין את הסיכון לקבלת שחור פיטם אנו ממליצים לעבור עם תחילת החנטה לדשן מועט אמון המבוסס על שני דשנים. **על כל סוג דשן להימצא במיכל נפרד**, עם משאבת דשן משלו: (מיכל 1) 3:3:9 (שפר), (מיכל 2) 5:0:0 (קלמגון). שילוב דשנים זה יקטין את התחרות בבית השורשים על קליטת סידן לצמח. שימוש בדשנים אלו יוריד את ה-pH במי השקיה ויסייע במניעת סתימת טפטפות.

המלצות השקיה

יש לדייק במתן ההשקיה למניעת מצבי עקה העלולים לגרום לשחור פיטם, במיוחד עם תחילת החנטה ועליית הטמפרטורה.

בקרת מנת השקיה ומליחות ע"י שואבי תמיסה (משאבים)

עליה ברמת המוליכות החשמלית בבית השורשים מעידה על הדחה לא מספקת של מלחים מבית השורשים. המליחות עלולה לפגוע בתפקוד הצמח ולגרום לשחור פיטם בחנטים המתפתחים. ניטור מליחות תמיסת הקרקע באמצעות משאבים הוא גורם מפתח בניהול ממשק ההשקיה. מומלץ לבצע בדיקת משאבים פעם בשבוע, ובנוסף לאחר שינוי בהשקיה או בדישון. **דריכת המשאבים** צריכה להתבצע כחצי שעה-שעה לאחר סיום ההשקיה. **שאיבת התמיסה** צריכה להתבצע לפני ההשקיה הבאה.

בקרת השקיה באמצעות טנסיומטרים וחיישני רטיבות

בשתילות אביביות מומלץ להיעזר במכשירים לדיוק בהשקיה, זאת על מנת לייעל את ההשקיה ולחסוך במים.

טבלה 1: השקיה ורמות דישון מומלצות לפי שלבי הגידול

מנת חנקן צרוף יומית (~גרם לדונם)	מרווח השקיה (ימים)	השקיה (קוב לדונם יומי)	ליטר דשן לקוב מים	הרכב דשן (1) מומלץ	שלבי התפתחות צמח	ימים משתילה
220	1	3	1	6:6:6 (ערבה)	שתילה-קליטה	0-15
250	1 ⁽²⁾	3	1	7:3:7/7:1:7	קליטה - תחילת חנטה	15-45
400	1	4	1.5 ⁽⁴⁾ 0.75 ⁽⁵⁾	3.3:3:9 ⁽³⁾ 5:0:0	תחילת חנטה - חנטה קומה שניה	45-60
600	0.5 ⁽⁶⁾	6	1.5 0.75	3.3:3:9 5:0:0	חנטה קומה שניה - מילוי פרי	60-90
600	0.5	8	1.5 0.75	3.3:3:9 5:0:0	מילוי פרי - קטיף	90-120

(1) חקלאים המרכיבים בעצמם את הדשן מוזמנים להתייעץ עם המדריכים לקביעת המרכיבים.

(2) בקרקעות בינוניות-כבדות רצוי בשלב זה לרווח את ההשקיה לאחת ליומיים.

(3) הזרקת שני סוגי דשן, שני מכלים, שתי משאבות, אסור לערבב במכל אחד !

(4) 3.3:3:9 במינון של 1.5 ליטר למ"ק יתרום כ 60 ח"מ חנקן למי השקיה.

(5) 5:0:0 קלמגון במינון של 0.75 ליטר למ"ק יתרום כ 40 ח"מ למי השקיה.

(6) שני מחזורי השקיה ביום, בקרקעות חוליות מאוד רצוי 3 מחזוריים.

בכל ספק או שאלה מומלץ להתייעץ עם המדריכים.

כל האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ועל מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות.